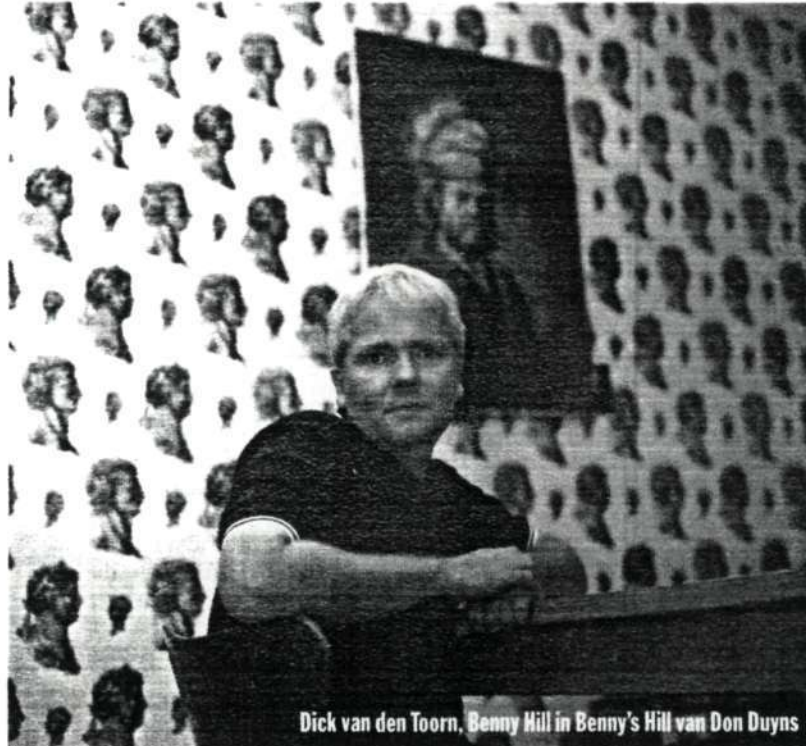

'HIJ IS PAS TWEE DAGEN NA ZIJN DOOD GEVONDEN, IN DAMESONDERGOED, BEDEKT MET BANKBILJETTEN'

'Benny Hill heeft in de jaren vijftig en zestig, toen zijn shows in Amerika en dus overal aansloegen, ITV rijk gemaakt. Maar toen het feminisme opkwam, begon men hem vrouwen-vriendelijk te vinden. Toen kon het niet meer, want het is natuurlijk toch gewoon bouwvakkershumor en is hij aan de kant gezet. Vroeger hielden mensen van virtuositeit, van iemand die met een fietspomp het Wilhelmus kon spelen en zo. Benny Hill begon dat in de maling te nemen. Hij had zelfspot, hij was altijd de lul in zijn eigen sketches. Ik ga hem niet nadoen, want hij was een komiek. Het verschil tussen een acteur die een komische rol speelt en een komiek is dat de laatste de lach aan zijn kont heeft hangen, dat ze al lachen als hij opkomt. Dat heb ik niet. Je denkt misschien: lach of ik schiet met die Benny Hill, maar zo wordt het niet. Het is eigenlijk heel dramatisch. Een man die niet met vrouwen kan omgaan en die door de feministen wordt gezien als een seksist. Zelf zei hij: "Vrouwen? Ik hield van mijn moeder." Hij is altijd bij zijn mamme gebleven, in zo'n interieurtje met porseleinen beeldjes en zo. Later woonde hij alleen. Hij is pas twee dagen na zijn dood gevonden in zijn appartement vlak bij de studio's. In damesondergoed, bedekt met bankbiljetten. Het gaat ons natuurlijk ook een beetje om de achterkant van zo'n populaire komiek die vervolgens gewoon kon oprotten. It's lonely at the top and it's damned lonely at the bottom. Hoe harder je over een bananenschil uitglijdt, hoe harder de mensen lachen. In de tekst zeg ik: humor is een beleefde vorm van wanhoop. Tegenwoordig willen de mensen psychologisch

bevredigd worden door een komiek, ze willen weten wat er in zijn hoofd omgaat in plaats van die puur fysieke grappen. Alleen Mister Bean heeft dat nog, die is nog echt fysiek. Het gaat dus ook over goeie smaak en slechte smaak. Alles van goede smaak in de kunst is onderzocht maar over de wansmaak is niet veel bekend. Daar ligt nog een heel gebied open. Als Don en ik naar Benny Hills oude banden kijken (in Engeland is er bijna niks over hem te krijgen. Wel op Internet maar in Engeland is hij nog steeds in de ban. Het enige wat je vindt, zijn oude banden op rommelmarkten), is het voor ons een onderzoek van de slechte smaak, van het mechanisme daarachter. In de tekst laat Don zijn licht erover schijnen hoe dat in elkaar zit. Ik zat in Engeland op de Webber Douglas Academy of Dramatic Arts, een van de zes erkende toneelopleidingen. Daar zeiden ze: "You can't afford taste." Je moet je kunnen aanpassen en kunnen doen wat een regisseur van je vraagt. Je hoort niet meer bij welke sociale klasse ook. Je laat je tanden rechtzetten want scheve tanden, dat kan niet, je moet totaal inzetbaar zijn, you can't afford taste. Je wordt getraind in en voorbereid op de tradities van het vakmatige. Dying is easy, comedy is hard. Only steal from the best, dat laatste is van Laurence Olivier. Je leerde double takes en triple takes maken. Je moest met een dienblad opkomen en thee inschenken met een theezeeffe en toch moest de aandacht bij je tekst blijven in plaats van dat ze op je handelingen gingen letten. In Nederland zijn we via Amerika beïnvloed door Stanislavsky, dat je op je emotional memory

Dick van den Toorn, Benny Hill in Benny's Hill van Don Duyns

moet teruggaan, terwijl die Engelsen uitgaan van hun techniek en hun fantasie. Stanislavsky, daar moesten ze niets van hebben. Voor hen hoeven de dingen niet gebaseerd te zijn op de werkelijkheid. Wij Nederlanders hebben een soort mengvorm ontwikkeld. Dat vakmatige van die Benny Hill vind ik nu weer erg leuk. Ik doe het begin van een tapnummer en ik zing een liedje van John

Lennon. Het originele materiaal playback ik met een band. Er zitten wat stukjes originele geluidsbanden in met applaus en gelach en "dikke-drollen"nummers. Hij zingt bijvoorbeeld: "I want to make prrrr (maakt het geluid van een scheet) to you!" Daarmee beginnen we de show. Dan is het meteen duidelijk op welk niveau we ons bevinden.' GERBEN HELLINGA

Deze week wordt tijdens het Oerol Festival op Terschelling aan de rand van de Bosplaat Ibsens opgevoerd door Tryater, het Friestalige toneelgezelschap. De oorspronkelijke tekst is in het 'Mezlan', een kruising tussen Fries en Nederlands, bewerkt door Bouke Oldenhof tot een stuk dat zich op Terschelling afspeelt. Acteurs, dansers, muzikanten en objectbouwers hebben 15.000 vierkante meter duinlandschap ter beschikking om de mythische geschiedenis te vertellen van de fantast die aan het alledaagse probeert te ontsnappen maar dan als een gedoemde door het leven en over de aardbol zwerft tot hij aan het eind van zijn dagen eindelijk rust vindt bij zijn jeugdliefde.

Eveneens in het Oerol Festival en later te zien op De Parade, een nieuwe toneeltekst van Don Duyns die ook de regie voert. Een productie van *Growing up in Public* over de laatste nacht van een ooit succesvolle, maar nu verguisde komiek die de omroepen, het publiek, de vrouwenbeweging en iedereen die nog meer tegen hem is geweest, verkettert. Als hij bezocht wordt door de geesten van de nacht ziet hij opeens het podium weer voor zich. Nog eenmaal geeft Benny zich helemaal... Dick van den Toorn is de ideale acteur voor deze tekst en niet alleen door zijn fysieke gelijkenis met Benny Hill. Van den Toorn is een gevoelig acteur maar heeft ook een komisch talent (zie het interview hieronder). *Benny's Hill* is het portret van een man die miljoenen mensen kenden maar van wie niemand wist wat er in hem omging.

Nog een toneelstuk van Ibsen: *De Tonselschuur* in Haarlem sluit het seizoen af met de reprise van een veel geprezen voorstelling van *Het*

Onafhankelijk Toneel. *De Vrouw van de zee* werd in mei en juni 1998 vijftien keer voor volle zalen gespeeld in het O.T.-theater in Rotterdam. In deze versie verhuizen de toeschouwers na elk bedrijf naar een ander decor. *De Vrouw van de zee* is een ietwat geëxalteerd stuk over een jonge doktersvrouw die in de ban is van een geheimzinnige zeeman die haar na jaren komt opeisen. Zoals altijd bij Ibsen zijn er sterke rollen en levert het boeiend toneel op. 'Een heerlijke voorstelling, met heel veel liefde gemaakt' (AD). 'Een aan alle kanten kloppende, eenvoudige en smaakvolle voorstelling' (Volkskrant). 'Ibsen om van te smullen' (Parool). Regie Mirjam Koen. Met o.a. Hans Dagelet, Bert Luppens en Joke Tjasma.

Dirk Tanghe brengt met studenten van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht Tsjechovs in het theater van *De Paardenkathedraal*. Dit stuk is gebaseerd op *De woudduivel* dat Tsjechov acht jaar eerder schreef en dat toen jammerlijk flopte. Personages en elementen uit *De woudduivel*, dat op het ogenblik wordt gespeeld door Het Onafhankelijk Toneel, nam hij over in zijn nieuwe versie. In *Oom Wanja* wist Tsjechov heel diep door te dringen in zijn personages, wier gestuntel zo algemeen menselijk is. Uiteindelijk blijft iedereen eenzaam en alleen achter. Voorstellingen die Tanghe met amateurs en studenten maakt zijn vaak voorstudies van latere versies met beroepsacteurs.

De toneelpremière in het Holland Festival is van Marguerite Duras, geregisseerd door de directeur van het festival, Ivo van Hove, en gespeeld door *Het Zuidelijk Toneel* waarvan hij artistiek leider is. *India Song* is een verhaal van een liefde en de herinnering

aan die liefde dat zich afspeelt in het heden en in het koloniale India van de jaren dertig. De vrouw van de Franse ambassadeur voelt zich na een ontmoeting met de vice-consul van Lahore voor altijd met hem verbonden. Marguerite Duras beschrijft een moment van alles-verterende passie dat in de herinnering voortleeft. Omdat het stuk de kracht heeft van een muzikale compositie werkt Ivo van Hove opnieuw samen met muzikant en performer Harry de Wit met wie hij in 1997 voor het Holland Festival *Koppen* maakte. Met Chris Nietveld, Ramsey Nasr en Bart Slegers.

Op donderdag 10 juni om 19.30 wordt in Theater de Engelenbak in de Amsterdamse Nes de negende editie van

het Landelijk Amateurtheater Festival geopend door kamerlid Judith Belinfante en Ton Lutz. Op het festival worden zes voorstellingen gespeeld, die geselecteerd zijn uit honderd opvoeringen. Een jury, bestaande uit Mechtild Prins, Ger Thijs en Martin van Veldhuizen reikt aan de makers van de beste voorstelling de Top Naeff-prijs, een bedrag van 10.000 gulden, uit. De Publieksprijs voor de mooiste voorstelling bedraagt 5000 gulden. Tijdens het festival zullen John Leerdam, Dic van Duin en Titus Muizelaar op basis van dezelfde tekst inzicht geven in hun werkwijze als toneelmaker. MegaBYT's Bubble Youth Theatre uit Peckham in Zuidoost-Londen speelt *Can you keep a secret?*, een actueel en spannend stuk over racisme. GH

PEER GYNT
van Henrik Ibsen

regie: Dirk Tanghe
De Paardenkathedraal
Utrecht
di 8 t/m za 26 juni
res 0302711414

BENNY'S HILL
tekst en regie van Don Duyns

opvoering in 1998
9 t/m 11 juni 19.30
12 juni 19.30
13 juni 19.30
14 juni 19.30
15 juni 19.30
16 juni 19.30
17 juni 19.30
18 juni 19.30
19 juni 19.30
20 juni 19.30
21 juni 19.30
22 juni 19.30
23 juni 19.30
24 juni 19.30
25 juni 19.30
26 juni 19.30
27 juni 19.30
28 juni 19.30
29 juni 19.30
30 juni 19.30
1 juli 19.30
2 juli 19.30
3 juli 19.30
4 juli 19.30
5 juli 19.30
6 juli 19.30
7 juli 19.30
8 juli 19.30
9 juli 19.30
10 juli 19.30
11 juli 19.30
12 juli 19.30
13 juli 19.30
14 juli 19.30
15 juli 19.30
16 juli 19.30
17 juli 19.30
18 juli 19.30
19 juli 19.30
20 juli 19.30
21 juli 19.30
22 juli 19.30
23 juli 19.30
24 juli 19.30
25 juli 19.30
26 juli 19.30
27 juli 19.30
28 juli 19.30
29 juli 19.30
30 juli 19.30
1 augustus 19.30
2 augustus 19.30
3 augustus 19.30
4 augustus 19.30
5 augustus 19.30
6 augustus 19.30
7 augustus 19.30
8 augustus 19.30
9 augustus 19.30
10 augustus 19.30
11 augustus 19.30
12 augustus 19.30
13 augustus 19.30
14 augustus 19.30
15 augustus 19.30
16 augustus 19.30
17 augustus 19.30
18 augustus 19.30
19 augustus 19.30
20 augustus 19.30
21 augustus 19.30
22 augustus 19.30
23 augustus 19.30
24 augustus 19.30
25 augustus 19.30
26 augustus 19.30
27 augustus 19.30
28 augustus 19.30
29 augustus 19.30
30 augustus 19.30
31 augustus 19.30
1 september 19.30
2 september 19.30
3 september 19.30
4 september 19.30
5 september 19.30
6 september 19.30
7 september 19.30
8 september 19.30
9 september 19.30
10 september 19.30
11 september 19.30
12 september 19.30
13 september 19.30
14 september 19.30
15 september 19.30
16 september 19.30
17 september 19.30
18 september 19.30
19 september 19.30
20 september 19.30
21 september 19.30
22 september 19.30
23 september 19.30
24 september 19.30
25 september 19.30
26 september 19.30
27 september 19.30
28 september 19.30
29 september 19.30
30 september 19.30
1 oktober 19.30
2 oktober 19.30
3 oktober 19.30
4 oktober 19.30
5 oktober 19.30
6 oktober 19.30
7 oktober 19.30
8 oktober 19.30
9 oktober 19.30
10 oktober 19.30
11 oktober 19.30
12 oktober 19.30
13 oktober 19.30
14 oktober 19.30
15 oktober 19.30
16 oktober 19.30
17 oktober 19.30
18 oktober 19.30
19 oktober 19.30
20 oktober 19.30
21 oktober 19.30
22 oktober 19.30
23 oktober 19.30
24 oktober 19.30
25 oktober 19.30
26 oktober 19.30
27 oktober 19.30
28 oktober 19.30
29 oktober 19.30
30 oktober 19.30
31 oktober 19.30
1 november 19.30
2 november 19.30
3 november 19.30
4 november 19.30
5 november 19.30
6 november 19.30
7 november 19.30
8 november 19.30
9 november 19.30
10 november 19.30
11 november 19.30
12 november 19.30
13 november 19.30
14 november 19.30
15 november 19.30
16 november 19.30
17 november 19.30
18 november 19.30
19 november 19.30
20 november 19.30
21 november 19.30
22 november 19.30
23 november 19.30
24 november 19.30
25 november 19.30
26 november 19.30
27 november 19.30
28 november 19.30
29 november 19.30
30 november 19.30
1 december 19.30
2 december 19.30
3 december 19.30
4 december 19.30
5 december 19.30
6 december 19.30
7 december 19.30
8 december 19.30
9 december 19.30
10 december 19.30
11 december 19.30
12 december 19.30
13 december 19.30
14 december 19.30
15 december 19.30
16 december 19.30
17 december 19.30
18 december 19.30
19 december 19.30
20 december 19.30
21 december 19.30
22 december 19.30
23 december 19.30
24 december 19.30
25 december 19.30
26 december 19.30
27 december 19.30
28 december 19.30
29 december 19.30
30 december 19.30
31 december 19.30

DE VROUW VAN DE ZEE
van Henrik Ibsen

regie: Mirjam Koen
Het Onafhankelijk Toneel
Rotterdam
di 10 t/m za 26 juni
res 030 312119

OOM WANJA
van Anton Tsjechov

regie: Dirk Tanghe
De Paardenkathedraal
Utrecht
di 8 t/m za 26 juni
res 0302711414

INDIA SONG
van Marguerite Duras

regie: Ivo van Hove
Het Zuidelijk Toneel in Het Holland Festival
Stadsschouwburg Amsterdam
wo 9 t/m za 12 juni
res 020 6242311

LANDELIJK FESTIVAL AMATEURTHEATER

Theater de Engelenbak Amsterdam
do 10 t/m zo 13 juni
res 020 62668266
info 020 6263644

Oerol geeft theatermakers diepte cadeau

Van onze verslaggever
Marijn van der Jagt

TERSCHELLING

'Kan de vuurtoren niet uit?' roept een toeschouwer op de tribune. Het verzoek onderstreept de macht die het Oerol-festival heeft over Terschelling. Tegen het vallen van de avond worden hele stukken eiland tot decor verklaard. Op een duin bij Oosterend staat Peer Gynt de wolken te dirigeren. Aan het andere eind van Terschelling speelt een eindeloze zandvlakte het maanlandschap waar The Lunatics wonen.

Die oranje-rode lucht, de overvliegende meeuwen, de opstekende wind en het opwaaiende zand – het oogt perfect geregisseerd. Geen wonder dat iemand vraagt of het knipperlicht in de verte even uit kan.

De verte. Generaties toneelmakers hebben zich gebogen over de vraag hoe je het theater diepte kunt geven, maar op Oerol krijg je de verte simpelweg cadeau. Op Douwe's Zolder in West-Terschelling hoort Dick van den Toorn als Benny Hill maar een gordijn opzij te schuiven en zijn bedompte bestaan krijgt een helderblauwe horizon. Het blauw van de komiekenhemel, waar schrijver (en regisseur) Don-Duyns de dikke tietknijper naar laat verlangen. In die hemel hoop

Benny zijn moeder weer te ontmoeten, die uitgezakte schortjurk-vrouw met haar pruik vol krullers, een favoriet typetje van Hill. Aan het eind van de aardige, iets te zwartgallige voorstelling zingt Hill zijn moeder John Lennons *Mother!* toe, in een poging de afstand te overbruggen die de komiek van de hemel scheidt.

Verderop hebben de poppenmakers van De Muzen de bosrand bevolkt met hun halfmenselijke Muzenvolk. Stil leidt een gids de volgzame toeschouwers over het heuvelige bospad langs wachten-de weduwen, waslijnen vol liefdesbrieven en wezenloos schommelende bruiden. De gids hoeft maar met haar strenge ogen te wijzen en dáár, achter een boom, zien we de hoofdpersoon van dit Muzendrama weer.

De Duingraver met zijn diepgegroefde masker en zijn uitgezakte bruidegomshoed sluipt uit onverwachte hoeken ons blikveld binnen, en kijkt van een afstandje mee naar zijn eigen herinneringen. Zou betoverend kunnen werken, maar dan moet je wel gevoelig zijn voor mysterieuze oertaferelen met oer-figuren.

De mooiste vergezichten van het Oerolfestival zijn te vinden bij de grote locatievoorstellingen. Deze locatieprojecten, die ieder jaar beter lijken te worden, lokken de bezoekers naar de uiterste pun-

ten van het eiland. Vanaf de plek waar de fiets moet achterblijven is het nog een dik kwartier doorstappen naar het maanlandschap van The Lunatics, een satellietbasis met een halve cirkel van schotelantennes rondom een futuristische zandloper.

Op deze basis werken insectachtige mannen met pantserlijven waar sprieterige ledematen uitsteken. Van kilometers afstand komen deze werkmannen over de

Wachttijden

Het eerste weekeinde van het Oerol-festival heeft 20 duizend bezoekers getrokken. Rederij Doeksen zette zowel vrijdag als zaterdag 9 duizend mensen over van Harlingen naar het eiland. Ook de jachthavens liggen vol.

Joop Mulder, artistiek leider van het festival: 'De kaartverkoop loopt goed. Een overgroot deel van de voorstellingen is in de voorverkoop voor de helft uitverkocht.'

Minder enthousiaste geluiden komen er uit de rijen bij de kaartverkoop. Gemiddeld staan bezoekers twee uur te wachten. Het Oerol-festival wordt dit jaar voor de zeventiende keer georganiseerd. Het festival duurt tot en met zondag 20 juni.

zandvlakte aanscheuren, op gevleugelde terreinbrommers met wapperende vlaggen en loeiende claxons. Mad Max in insectenland.

Al jaren maken The Lunatics bizarre straattheater-acts. www.sandman.nl is de eerste avondvullende voorstelling van het Nederlandse trio. Inhoudelijk valt er meer uit te halen, maar er is voldoende grap en spektakel.

De insectenmannen vechten met de apparatuur, die zich slecht laat besturen en steeds raardere dingen gaat doen. Het leukste is het karakter van de mannetjes: het zijn kleine macho's die iedere nieuwkomer in dreighouding begroeten, maar zich telkens rotschrikken van de rondzingende geluiden uit de schotelantennes.

De ontroerendste beelden weet Tryater te produceren bij de Peer Gynt die de Friese groep op Oerol heeft gemaakt. Ibsens mythische schelmengedicht is door Bouke Oldenhof bewerkt tot een Terschellings sprookje, dat gespeeld wordt in de taal van het eiland en figuren bevat uit de plaatselijke folklore.

Peers moeder is hier het 'Stryper Wyfke', het oude vrouwtje dat in de zeventiende eeuw de vijand de verkeerde kant op wees. Als ze komt aanstropelen, poseert ze precies als het beeldje dat langs de weg naar West-Terschelling staat.

Ook deze voorstelling biedt vuur- en watergevechten, spectaculaire decortrucs en ingenieuze geluidseffecten. Maar de ontroering schuilt in de nietigheid van de spelers in dat uitgestrekt landschap. Ze leggen grote afstanden af en hun beeltenis vertelt meer dan hun woorden.

Het lichtblauw geklede badgastengezin, dat een zingend meisje verliest aan Peer Gynt. De half-naakte muzen die opduiken uit de duinplas. De woeste 'sunderums', Terschellingse carnavalsfiguren die Peer proberen mee te sleuren in hun wereld. En natuurlijk Thijs Feenstra als de opgewekte hoofdpersoon in zijn gele strandjutter-spak.

Deze Peer Gynt vlucht misschien weg van de liefde, maar hij kan wel in driefvoud over de duinen dansen, overleeft een ont-hoofding, berijdt een kameel en krijgt uit de lucht bezoek van een roofvogel. Adembenemend is het moment dat de vogel neerstrijkt op Feenstra's hand. Hoe nietig de mens ook is, voor degene met de grootste verbeelding maakt op Oerol zelfs de natuur een buiging.

Het Oerol-Festival op Terschelling: Benny's Hill door Growing up in Public. Wat wil zeggen voor altijd? door De Muzen. www.sandman.nl door The Lunatics. Peer Gynt door Tryater.

Benny Hill's dood op een zolder

Door JOYCE ROODNAT

TERSCHELLING, 15 JUNI. 'Het straattheater is dood' proclameerde Pieter Post, befaamd straatartiest en -regisseur in een van de forumgesprekken die het Oerol-festival 's ochtends, voor de voorstellingen beginnen, in de spiegel tent belegt. Zijn collega's gaven hem gelijk en ongelijk. Straattheater in zijn oervorm, dat wil zeggen 'zomaar' op een plein een afgeronde voorstelling geven voor een willekeurig publiek, is inderdaad zo goed als verdrongen door vuurvreters, levende standbeelden en steltlopers. Daarentegen heeft het straattheater een hoog niveau in een georganiseerde vorm, dat wil zeggen op festivals en bij evenementen, waar de artiesten niet langer *à l'improviste* komen, maar zich laten engageren en 'verschijnen'.

Op Oerol wordt helder dat straattheater niet buiten de straat kan, dat locatietheater het moet hebben van een uitgekende plek die een eigen rol speelt, en dat die twee werkelijk iets anders zijn.

Zo vergaloppeert het Vlaamse duo Wurre Wurre zich, door hun show niet langer buiten, waar ze geweldig waren, te situeren, maar voor een kaartjes kopend publiek op een boerenzolder. Nog steeds zijn ze grappig, al zijn ze wel erg schatplichtig aan de stripartiest Kamagurka. Maar hun grollen, zo meeslepend op straat en plein, vallen plat in de benauwde sfeer onder het schuine dak. En al te doorzichtig is hun illusionistische gein, die onbeschermd in de buitenlucht zo vermocht te verbazen, maar

hier al te doorzichtig is en bovendien ontmaskerd wordt door de verbijsterende gemakzucht waarmee beide mannen rekenen op hun charme.

Daarentegen is op een vergelijkbare zolder *Benny's Hill* perfect op zijn plek. Don Duyns van het gezelschap Growing Up in Public schreef en regisseerde dit stuk over de tv-komiek Benny Hill. Op elkaar gepropt in de ruwhouten pijpenla die het heeft bereikt via een

OEROL FESTIVAL

heel steile trap, tuurt het publiek met het hoofd tussen schouders alsof het in een tunnel kijkt naar een klein podium. Daar ziet het steeds meer coulissen vallen, samen met het decorum van Benny Hill, billenknipper en excellent verteller van moppen die beginnen met de onsterfelijke zin 'komt een vrouwtje bij de dokter'. Acteur Dick van den Toorn geeft de Engelse komiek eerst hilarisch gestalte, gaandeweg meer azijnig en ten slotte, als blijkt dat we getuige zijn van diens sterfnacht, dieptragisch. „Zuster, ik heb het zo kou-houd”, klaagt hij tegen een verpleegster die nooit komt. Hij kankert op iedereen die hem in de steek liet, stelt vast dat flauwe grappen maken ook een kunst is en piept angstig: „Het licht aan het einde van een tunnel kan ook een aanstormende trein zijn!” Op dat moment vloeien plek en voorstelling ijselijk ineen.

Oerol is een festival van uitersten

LIDWIEN VELD

Terschelling - Duizenden mensen bezochten afgelopen weekeinde het Terschellinger Oerol festival. De doorzetters onder hen konden genieten van een uiteenlopend aanbod op het gebied van theater. De genen die minder de moed konden opbrengen om uren in de rij te gaan staan voor een kaartje, hadden in ieder geval de mogelijkheid om langs de beeldende-kunstroute te fietsen en de verschillende visies van de kunstenaars op kunst in de natuur te bekijken.

Uiteraard was er ook straattheater en organiseerde het festival voor pass-partouthouders performance-activiteiten op het festival terrein Westerkeyn. In het flauwe middagzonnetje verschijnt daar bijvoorbeeld het Mortal Orchestra: vier gigantische figuren die met hun hoofd als muziekinstrument het Orkest van de Dood vormen. Twee opera-reuzinnen met wijd opengesperde monden lijken het orkest toe te schreeuwen. Een indrukwekkend en ook wat huiveringwekkend gezelschap.

Maar de nadruk van het Oerol ligt toch op de voorstellingen op locaties, in duinpannen, op het strand, in het bos en in de Terschellinger schuurtjes. Het is onmogelijk om ze allemaal te zien en vandaar dat er een levendige uitwisseling is aan informatie over de beleving van de voorstellingen bij het publiek. 'Heb je Het Gerucht ook gezien? Heftig, joh!' En dat doet altijd wel weer iemand lopen naar het grote overzichtsbord om te bekijken of er ergens deze week nog de mogelijkheid is om deze of gene voorstelling te gaan zien.

In het geval van Het Gerucht had deze willekeurige toeschouwer gelijk. Het kleine boerendrama dat zich in een hooischuur afspeelt, heeft het karakter van een kleine explosie en is van grote klasse. Heidi en Peter zijn verliefd op elkaar

en dat leidt tot een niet geplande zwangerschap. Als het 'jonkske' is geboren, weten de twee zich met de werkelijkheid geen raad. Peter vlucht in een droomwereld waarin hij op zijn Zundapp rondscheurt en Heidi waant zich een Franse filmster. De flitsende scenes duren ongewoon kort voor een toneelstuk: soms wordt er gewisseld na tien secondes waarbij het changement wordt gemarkeerd door het licht even uit te doen. Floep, weer een nieuwe scene. Achteraf blijkt de voorstelling ook nog een boodschap te behelzen: vrij veilig! Daarmee lijkt deze razendsnelle productie helemaal aan de vraag van staatssecretaris Rick van der Ploeg (Cultuur) te voldoen: een laagdrempelige en aantrekkelijke voorstelling voor jongeren.

Het Oerol beweegt zich immer tussen uitersten. Waar de ene pro-

ductie een vernieuwend proces op gang brengt, stroffelt de andere voort op uitgesleten paden. De Mu-

zen brengen beeldend theater bij het meertje van Doodemanskisten. Als thema van hun prozaïsche rondwandeling door het bos hebben de makers onder andere het gevangen zitten in de tijd gekozen. In zekere zin lijkt het gezelschap daar zelf ook slachtoffer van te zijn: het geheel doet in vormgeving en teksten erg gedateerd aan.

Op Douwe's zolder in West Terschelling volgde Growing up in Public het levenspad van de populaire Britse volkskomiek Benny Hill. Regisseur Don Duyns zag genoeg aanleiding in het paradoxale bestaan van de eenzaam gestorven Hill om daar een stuk over te schrijven. De rol van Benny Hill wordt door de guitig ogende acteur Dick van den Toorn gespeeld. Dat doet hij met verve, maar ook is zichtbaar dat hij zich zo nu en dan door Duyns stuk moet heenworstelen. De toeschouwer die Benny Hill bezoekt met het idee 'dat wordt lachen', zal van een koude kermis thuiskomen.

Seksistisch?

Wie?

Ik!?

Uitkrant
juli / augustus 1999

Op De Parade laat Dick van den Toorn Benny Hill herleven. Maar wie was die beroemde Britse komiek eigenlijk? Er is weinig bekend over zijn privé-leven. "Dat geeft niet," zegt Don Duyns, auteur/regisseur van de monoloog 'Benny's Hill'. "Ik heb een goede intuïtie voor hetgeen er omgaat in mensen die weten dat alles verloren is en desondanks niet opgeven."

Don Duyns, die de voorstelling ook regisseerde, heeft de monoloog grotendeels verzonnen.

Dat moest wel, want Benny

Hill schermde zijn privé-leven op het maniakale af. Er was nooit sprake van vriendinnen, laat staan van enig bewijs dat hij wellicht homoseksueel was. "Misschien moet je wel een homo zijn om zo overtuigend een hetero met grijpprage handjes te kunnen spelen," zegt Duyns. "Je moet niet vergeten dat het in Engeland in de jaren vijftig *not done* was om uit te komen voor wie of wat je was. Misschien dat Hill zich daarom stevast vermomde achter hoedjes, brillen, pruiken en snorren."

Wanhopig ging hij tekeer tegen mensen die hem ooit adoreerden

Na zijn vertolkingen van Dik Trom en Willem-Alexander kruipt Dick van den Toorn in de huid van een ander corpulent fenomeen: Alfred Hawthorne Hill (1925-1992). Deze acteur is volgens Don Duyns, auteur van de monoloog *Benny's Hill*, de ideale man om Benny Hill gestalte te geven. "Dick is een van de weinige Nederlandse acteurs die zowel de kunst van het ingeleefd acteren als de perfecte timing van entertainment beheersen," zegt Duyns, die met Daphne de Bruin, Paul Feld en Jeroen Kriek deel uitmaakt van de groep *Growing up in Public*. "Dat heeft misschien te maken met zijn opleiding in Londen, waar studenten wordt geleerd: 'An actor can't afford taste'. Daar leer je dat je als acteur alles moet kunnen spelen. Van dienstmeisje tot King Lear. Bovendien zijn er weinig acteurs die op het toneel lelijk durven zijn."

In de monoloog beleeft de Britse komiek zijn laatste levensuren. Door iedereen uitgekakt, gaat hij wanhopig tekeer tegen mensen die hem ooit adoreerden en hem daarna meedogenloos lieten vallen. In de voorhoede van de anti-Benny Hill-lobby liepen destijds feministen die hem beschuldigden van seksisme; een aantijging die hij pareerde door te zeggen dat vrouwen in de sketches hem altijd achterna zaten, in plaats van andersom.

Terwijl de 67-jarige Hill de dood in de ogen kijkt, waant hij zich plotseling weer op het podium. Ten overstaan van het publiek laat hij zich nog één keer gaan.

Bij gebrek aan informatie bekeek Duyns veel Benny Hill-video's. "Na verloop van tijd zag ik de eenzaamheid waarin die man verkeerde," zegt hij. "Het viel me op dat hij zijn medespelers bijna nooit aankeek. Nadat hij uit de mode was geraakt, leefde hij als een kluisenaar. Hij was een vakman die tijdens zijn leven door de tijdgeest is vermord en die nu wereldwijd weer wordt gezien als een van de grootste Britse komieken. Dat gegeven was voor mij als theatermaker zeer bruikbaar."

ANNE-ROSE BANTZINGER

MARTIN LUTHER KINGPARK 30 juli t/m 8 augustus:
'Benny's Hill' op De Parade

Drie maal Dick van den Toorn (boven met Don Duyns)
(foto's Reyn van Koolwijk)

Regisseur wil niet voor Benny Hill spelen

Het theatergezelschap Growing Up n Public brengt zaterdag op het Oeolfestival de première van *Benny's Hill*, een toneelstuk over de Engelse comiek Benny Hill. Het stuk is geschreven door de regisseur Don Duyns. Hoewel die zelf ook regelmatig op de planken staat, liet hij deze rol aan zich voorbijgaan. Terwijl die Duyns nou juist zo'n sterke gelijkenis vertoont met de volkscomek.

'Ik heb het stuk geschreven, geproduceerd en doe ook de regie', zegt Duyns. 'Om dan ook nog eens de hoofdrol te spelen zou een beetje te veel van het goede worden.' Maar hij begrijpt dat de vraag waarom hij belandte voor de rol interessant is: Omdat ik op hem lijk, natuurlijk. Maar ik heb er geen moment aan gedacht om deze rol zelf te spelen.'

Daarbij was de huidige hoofdrolpeler Dick van den Toorn een veel geschiktter vertolker van de rol van de coning van de onderbroekenlol die enzaam en onbegrepen stierf in een

Londens flatje. De acteur moet tapen, zingen en zich goed kunnen verplaatsen in de Engelse cultuur. 'Dick kan dat allemaal én hij heeft een Britse toneelopleiding gevolgd.' Maar, verzekert Duyns, mocht Van den Toorn ziek worden, dan zal hij alsnog diens rol overnemen.

Volgens Duyns heeft Van der Toorn trouwens ook wel iets weg van de 'tonnetje ronde' Benny Hill. En nog wel meer mensen ook. 'Zoals de vrachtwagenchauffeur die ons naar Texel verplaatste. Ik ben gelukkig niet de enige.'

Duyns' gelijkenis met Benny Hill was overigens wel een van de aanleidingen om dit stuk te schrijven. 'Op de middelbare school zei de moeder van een vriendje al dat ik zoveel op hem leek. Toen al! Blijkbaar is daar iets van blijven hangen.'

Dick van den Toorn en Don Duyns

FOTO REYN VAN KOOLWIJK

Humor is een beleefde vorm van wanhoop

IEDEREEN DIE MET EEN TV IS OPGEGROEID KENT HEM. BENNY HILL EN ZIJN HILL'S ANGELS. DE BEROEPS-GEZELLIGE-DIKKERD HEEFT ZICH EEN PLAATSJE VERWORVEN IN IEDERS GEHEUGEN. MAAR WIE HEEFT ZICH OOI AFGEVRAAGD WAT VOOR PERSOON ER ACHTER DIT MASKER MET DE VETTE KNIPOOG SCHUILING? DON DUYN'S BOOG ZICH ER OVER EN ZAG EEN EENZAME MAN OVER ZIJN HOOGTEPUNT, DIE VOL RANCUNE EN ONDERHUIDS VENIJN DE DOOD IN DE OGEN KIJKT.

De naam Benny Hill is een begrip geworden, dat is onbetwistbaar het geval. Of dat komt door zijn uitzonderlijk niveau of doordat zijn stijlvastheid die van de telefonische tijdmelding benadert, daarover verschillen de meningen. Noem zijn naam en iedereen ziet dat mannetje voor zich met vetting glimmende wanggetjes, achtervolgd door een volstrekt overbodige schaar geklede meisjes. Pikante grappes met een gewaagdheid waarvan de laatste houdbaarheidsdatum reeds lang is verstreken. Maar zijn personage is nog platter dan

(FOTO SEPPE RUBERTI)

zijn grappen; zo ondiep dat het intrigerend wordt. Want wie is deze Alfred Hawthorne Hill, zoals hij voluit heet? Regisseur/tekstdrijver Don Duyns vertelt dat hij grote moeite had om iets te weten te komen over de mens achter de zeven jaar geleden overleden komiek. Over zijn privéleven is weinig bekend. Hij bleef levenslang vrijgezel, woonde bij zijn moeder en lag

twee dagen dood voor hij werd gevonden. Op de weinige off-stage foto's die bekend zijn, staat een onopvallende, wat chagrijnige man met absoluut 0 uitstraling. Er zijn aanwijzingen dat hij homoseksueel was, wat opmerkelijk is voor iemand die de vleesgeworden heteroseksuele frustratie speelt. Maar hoe minder informatie er bekend is, hoe meer er valt in te vullen.

Don Duyns en acteur Dick van den Toorn situëren Benny Hill in zijn laatste nacht worstelend met zijn zwakke harten, zijn herinneringen. Verongelijkt en met een stem vol walging scheldt hij voor zichzelf, om aansluitend zijn excuses aan te bieden, doodsbenauwd voor afwijzing. Het is een tragische worsteling, het is de doodsstrijd van iemand die ten onder gaat aan zijn wil om te plezieren. Dienstbaatheld die uiteindelijk minachting opleverde, want ondanks de vele miljoenen die zijn omroepbazen van hem verdienden, lieten ze hem vallen voor een nieuwe generatie van snellere en scherpere komieken. Ook de feministische beweging spungde op hem, hij die vrouwen ten dan vooral zijn moeder, notabene verafgoodde. En dan de miskenning. Hoeveel miljoen fans moet je hebben voordat je vakmanschap serieus genomen wordt? In de verbeelding van de laatste nacht krijgen al deze vlagen van wanhoop en triomf, van woede en weemoed gestalte. Bezoek de voorstelling en ontdek de schaduwszijde van de grootste billenknipper aller tijden. (AldB)

Don Duyns is samen met Rene Groothoff Op de Koffie bij Joop om 12.00 uur op Westerkyn.

De Oerol Morgenster
10 juni 1999